СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 231. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 7-го жовтня 1941. No. 231. Jersey City, N. J., Tuesday, October 7, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РОЗЧАРОВАНІ ВІДПОВІДДЮ В СПРАВІ „РЕЛІГІЙНОЇ СВОБОДИ" В СССР

ГАЙД ПАРК (Н. Й.). — Американські урядові чинники не скривають того факту, що відповідь совєтського комісаря Лозовського, що ніби то в Совєтах „панує повна релігійна свобода", не задоволяє та не оправдує тих надій, які мав Білий Дім. Президент Рузвелт мав довгу телефонічну розмову з М. Тейлором, який повернув перед двома днями з Ватикану, де відбув конференцію з Папою Пієм XII. Здогадуються, що темою їх розмови було саме питання як задивляється Ватикан в справі становища релігії в СССР. Чинники, що стоять близько президента Рузвелта, розчаровані відповіддю Лозовського тому, що Совєти не „підняли мяча", який кинув їм президент Рузвелт, а саме не заняли позитивного становища зглядом релігії. Вони сподівалися, що большевики беручи під увагу свою боротьбу на життя й смерть з Німеччиною та потребу допомоги, якої так дуже потребують, вхопляться пропозиції президента Рузвелта та тим облекшать організування помочі для СССР в Америці. Та большевики цього не зробили.

НЕМА НАДІЇ НА СВОБОДУ РЕЛІГІЇ В СОВЄТАХ — КАЖЕ Д-Р Е. ВОЛШ

ВАШИНГТОН. — Д-р о. Е. Волш, заступник президента джорджтавнського університету та б. висланник Ватикану до СССР сказав, що заява комісара Лозовського в справі „релігійної свободи" в СССР нівечить всі надії президента Рузвелта щодо запровадження дійсної релігійної свободи в комуністичній Росії. Поважний церковний достойник висміяв щераз „конституційні запоруки" СССР в справі релігії та заявив, що вони є „пустим глумом". Повторяючи свої попередні заяви на цю тему, о. Волш пригадав, що сам американський уряд є тої думки, що конституція в СССР цілком не гарантує свободи релігійного визнання. Ще в лютому 1940. р. президент Рузвелт, висилаючи привіт до Конґресу Американської Молоді, сказав, що в СССР „нема Бога", бо його вигнав з серць народу комуністичний диктатор. Підсекретар департаменту стейту Велес знагоди вибуху німецько-совєтської війни, заявив рівнож, що націсти так само як і комуністи не позволяють своїм горожанам свобідно почитати Бога та переслідують їх саме за релігійні почування. О. Волш твердив, що Сталін, подібно як Ленін, є за цілковите знищення релігії.

В СОВЄТАХ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ РЕЛІГІЮ — КАЖЕ ДЕКАН ТЕОЛЬОГІЧНОЇ ШКОЛИ

НЮ ГЕЙВЕН (Конн.). — Д-р Лютер Вейґл, декан теольоґічної школи Єйльського університету, заявив, що в Совєтах нема релігійної свободи та що нема й мови про порівнання в тому напрямі з американською конституцією. Він твердив, що президент Рузвелт помиляється, коли говорить про „релігійну свободу" в СССР.

ПОМЕР Б. ЧЛЕН НАЙВИЩОГО СУДУ ЛУЇС БРАНДАЙС

ВАШИНГТОН. — Луїс Д. Брандайс, б. член Найвищого Суду, що сповняв цю функцію 23 роки, помер в своїй резиденції в 84. році життя. Померший суддя визначався глибоким знанням американського духа і права, вважався великим лібералом, був проти концентрації економічної й політичної влади, як теж великим прихильником політики президента Рузвелта.

АМЕРИКА ОРГАНІЗУЄ РАДІОВІ ВИСИЛЬНІ ДО ЕВРОПИ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд організує радіові висильні, призначені для Европи, щоб протидіяти німецькій пропаґанді, зверненій проти західної півкулі. На чолі тої „світової інформативної служби" стоїть полк. В. Дж. Донован та цілий штаб відповідних спеціялістів. Англійський уряд згодився на співділання в тому напрямі з Америкою, а Роберт Шервуд, відомий американський драматурґ, будучи недавно в Лондоні, дістав офіційне запевнення від британського уряду щодо такої співпраці. Ціллю таких радіо-передач буде інформування таких держав як Італія та Німеччина про це, що „діється в світі", а про що ці держави спричинні строгої цензури, не можуть нічого довідатися.

ПОЛЯКИ ОБХОДЯТЬ РІЧНИЦЮ ПУЛАСКОГО

НЮ ЙОРК. — Около 20 тисяч американських поляків взяло участь в параді на 5-тій Евню для вшанування 162. річниці смерти ґен. К. Пулаского, який був учасником в американській визвольній війні. В параді взяли участь численні польські організації як також відділ польського війська під командою ґен. Броніслава Духа. Підчас паради промовляв ґубернатор нюйорського стейту Лімен та визначні польські провідники. Відчитано рівнож привіт від В. Рачкевича, президента польської республики на вигнанні.

ГОЛОВА А. Ф. П. ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СОВЄТСЬКИМИ АҐЕНТАМИ

СІЯТЛ (Вашингтон). — Вилїєм Ґрін, голова Американської Федерації Праці випустив заяву, в якій піддержав президента Рузвелта в його зусиллях допогти всім тим, що ставлять опір Гітлерови. Однаке, він та головна рада А. Ф. П. застереглися проти будького „ближчого союзу" з СССР. Ґрін заявив, що прихильніще наставлення до Совєтів може дати кращу нагоду їх аґентам в Америці посилити свою підривну роботу та нищити американську демократію на припоручення анти-демократичних сил.

БОЯТЬСЯ КОМУНІСТИЧНИХ САБОТАЖІВ В АМЕРИЦІ НА ВИПАДОК КАПІТУЛЯЦІЇ СТАЛІНА

Американський уряд поспішно приготовляється проти можливих саботажів, які можуть робити підривні комуністичні елементи на випадок капітуляції Сталіна перед Гітлером. У Вашингтоні вперто кружляють ось такі поголоски, як і те, що в надходячу зиму Сталін не витримає дальшої війни та погодиться з німецьким диктатором. Шляхом розвідних інформацій вашингтонський уряд знає, що американські комуністи є невдоволені з тої допомоги, яку дає Америка большевицькій Росії, тому на випадок її капітуляції, будуть скидати вину за це на Америку. Щоб пімститися, урядові чинники подають, комуністи почнуть організувати тут саботажі на велику скалю. Як поважно застановляються американські урядові чинники над цею справою, свідчить факт, що в останніх трьох тижнях відбуваються урядові конференції в цій справі. Вашингтон прямо переповнений поголосками, які, як подають ці самі чинники, не є звичайними сплетнями. Комуністи належать до тих фанатиків, яким Москва є дорожчою від Америки; далі вони не вірять президентови Рузвелтови, що він посилає багато воєнних матеріялів до СССР. Це саме відноситься також до Чорчила. Комуністи обвинувачують його, що він тільки словами „помагає" большевикам, одначе не літаками й гарматами. Американські власти пильно стережуть робітничі організації, головно ці, що заняті при виробі амуніції та іншого узброєння, бо там комуністи мають ще найбільші впливи.

На випадок капітуляції Сталіна, подають далі ці самі джерела, комуністи будуть саботувати американську промисловість не тільки тому, щоб помститися за прогру їх диктатора; вони це будуть робити на приказ самого Сталіна, який буде співпрацювати з Гітлером, а цей останній буде старатися використати комуністичні впливи в Америці для саботажів, щоб тим унеможливити дальшу допомогу Англії і тим, що воюють проти Німеччини.

ІЗОЛЯЦІОНІСТИ ЗАПОВІДАЮТЬ „ГАРЯЧІ ДИСКУСІЇ" В КОНҐРЕСІ

Противники політики президента Рузвелта заповідають, що всякі намагання теперішньої адміністрації змінити Невтральностевий Закон будуть обговорювані в Конґресі так, неначеб йшло про виповідження війни. Сенатор Тефт з Огайо заявив, що узброєння та висилка американських торговельних кораблів до англійських пристаней означатиме, що Америка ввійшла офіційно в морську війну. Сенатор Джордж, б. голова комісії заграничних справ сенату, заявив, що уневажнення того закону зажене Америку в війну. Інші ізоляціоністи є тої самої думки та заповідають, що вони виступлять в Конґресі проти такої зміни.

СОВЄТСЬКА ПРОТИОФЕНЗИВА НА ШИРОКІМ ФРОНТІ

Совєтські звідомлення говорять, що їх армії повели сильну протиофензиву на фронтах біля Ленінграду і на Україні. Коло Ленінграду совєтські війська завдали німецьким великі втрати і відкинули їх на пару миль взад. Знову на Україні совєтські війська відкинули взад німців на 20 миль. Протиофензива далі триває. Совєтські кола заперечили німецькі звідомлення, що їх втрати виносять 14,000 літаків і 7,000 повзів. Вони кажуть, що втратили біля пять і пів тисячі літаків і сім тисяч повзів. Зате в людях вони втратили далеко менше, ніж це кажуть німці. Вони втратили лише 1,128,000 в убитих, ранених і полонених. Зате німці, кажуть совєтські кола, втратили три міліони людей.

НІМЦІ ВЕДУТЬ НАСТУП НА КРИМ

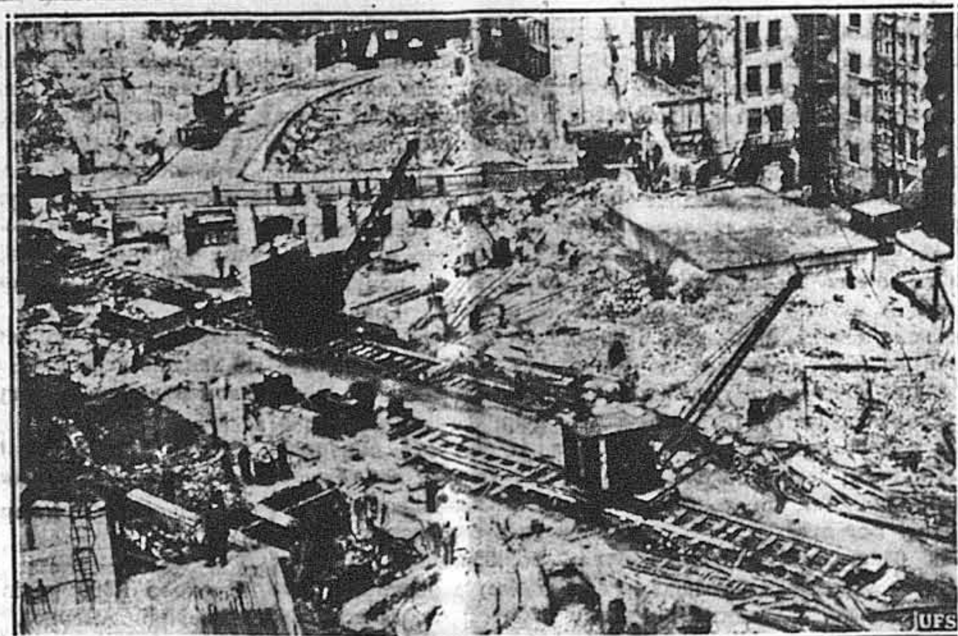
Німецькі звідомлення говорять, що в теперішню хвилю ведуться сильні наступи на Крим, зокрема на шийку до Криму, Перекоп. Совєтські війська завзято обороняють Перекопу. Проте вони зазнали великих втрат, бо лише полонених німці набрали 12,000, кажуть їх звідомлення. Далі німецькі звідомлення говорять про бої на Балтійськім морі і про здобуття ще одного малого укріпленого совєтського строва, Абрука. Позатим німецькі літаки бомбардували Ленінград.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ ІТАЛІЮ

Британські літаки продовжують бомбардування італійських міст. Цей раз вони бомбардували промислове місто Кантазаро в полудневій Італії. Вони несподівано наїхали на те місто і ні один італійський літак не зустрів їх по дорозі. Вони летіли над містом так низько, що мало не зачеплювали фабричних коминів. З цеї висоти вони влучно скидали бомби.

ЯПОНІЯ ЗНОСИТЬ ПОЛЬСЬКУ АМБАСАДУ

Японський уряд повідомив польську амбасаду в Токіо, що він забирає своїх дипломатичних представників з Варшави, а з другого боку уважає, що польська амбасада в Токіо скінчила рацію свого існування. В дипломатичних колах цей поступок викликав поважне враження, бо він вказує, що Японія пристосовується до тих політичних обставин, які в Европі викликала Німеччина.

ЛОНДОН ЗМІНЯЄ ОБЛИЧЧА. — Завдяки чотиро-місячній перерві в німецьких рейдах на Англію в Лондоні почине оживати будівництво, щоб затерти сліди „бліцкриґу".

СОВЄТИ КАЖУТЬ, ЩО В НИХ Є СВОБОДА РЕЛІГІЇ І ЗМІНИ НЕ ПОТРІБНО

МОСКВА. — Представник совєтського міністерства заграничних справ, С. А. Лозовський, у відповідь президентови Рузвелтови, який порушив справу релігії в Совєтах, заявив, що твердження президента Рузвелта, начеб в Совєтах свобода релігії була застережена в конституції, є правильне. На основі цеї конституції, говорив Лозовський, в Совєтах кожний громадянин має повне право належати до такої релігії, до якої йому хочеться. Знову інший громадянин має право поборювати релігію і ширити атеїзм. Вслід за тим, говорив Лозовський, деякі кола за границею непотрібно вдивляють справу релігії в Совєтах й непотрібно домагаються, щоб було в тій справі щось зроблене. Зміни не потрібно, бо за словами Лозовського, все гаразд. Він далі говорив, що протирелігійна пропаганда буде далі існувати, а також будуть існувати протирелігійні музеї.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ХОТІВ БИ ЗМІНИ.

МОСКВА. — Британський амбасадор сер Страфорд Крипс, який сам має безбожницькі і комуністичні погляди, робив заходи в совєтськім уряді, щоб той злагіднив своє відношення до релігії і дав людям справжню свободу віри. Бо свобода віри в Совєтах існує лише в теорії, себто, дано людям свободу належати до своїх церковних організацій, але ті організації і духовних осіб, влада жорстоко переслідує, а навіть приміняє гострі шикани до тих осіб, які користають з цього теоретичного права свободи віри і ходять до церков. Сер Крипс заявив совєтській владі, що справжня свобода віри в Совєтах прибавить для Совєтів заграницею чимало приятелів. Заява Лоловського, одначе, висказала що в тій справі совєтський уряд не хоче робити ніяких змін.

ПРОМОВА ГІТЛЕРА.

БЕРЛІН. — Промова Гітлера, виголошена минулої пятниці в Берліні в Спорт Паласт, з нагоди відкриття добродійної зимової акції в Німеччині, викликала широкий відгомін по цілім світі і дотепер мілітарні знавці застановляються, що мав на увазі Гітлер, коли казав, що саме тепер розпочались на німецько-совєтськім фронті з боку німців величезні воєнні операції, які доведуть цю війну до повного успіху. Тих величезних операцій дотепер не видно, а навпаки, слідно совєтські протинаступи. В тій своїй промові Гітлер також сказав, що Совєти фактично вже розгромлені і вони вже ніколи не піднесуться.

ПОВСТАННЯ В ЮГОСЛАВІЇ.

БЕРНО. — Повстання в Югославії прибрало дуже широкі розміри. Повстанці захопили біля 700 німецьких старшин, вояків і урядовців і погрожують, що коли німці будуть мститись на югославянськім цивільнім населенні, то вони будуть розстрілювати схоплених закладників. Югославянські повстанці начисляють десятки тисяч. Вони завдають німецьким силам великі втрати.

СОВЄТСЬКІ ЛІТАКИ В ЮГОСЛАВІЇ.

БЕРНО. — Щоб піддержати повстанців в Югославії совєтська військова команда вислала до Югославії свої бомбовики, які бомбардують ті околиці, в яких зібрані німецькі сили.

ВИМІНА ВЯЗНЯМИ ЗДЕРЖАНА.

НЮ ГЕЙВЕН (Анґлія). — Вже другий день в англійськім порті чекає півтора тисячі тяжко укалічених німецьких воєнних полонених, які взаміну за стількі британських полонених мали виїхати до Німеччини. Знову ж в порті Дієп, по німецькім боці, також другий день чекають відїзду британські полонені. Причини, чому дотепер не наступила виміна, хоч видавалось, що все якслід приготоване, невідомі. Ходять поголоски, що німці зажадали включення до поворотців особи Рудольфа Геса, який на весні поїхав був в літаку до Анґлії у невідомій місії.

ЗМІНА ЗАРЯДУ У ЛЬВОВІ.

ЛОНДОН. — Польські кола в Лондоні, наводять за „Краківськими Вістями" новинку, що німецька влада у Львові поробила зміни в заряді міста. Вона усунула з посадничтва Юрія Полянського, а на його місце поставила якогось Кучта, якого ці польські кола називають „українським тоталітарником". На заступника бурмістра настановлено бувшого радника Децикевича, українця, відомого угодовця з польських часів. Юрій Полянський став головою шкільної ради.

ЗНИЩЕННЯ ШІСТЬОХ СИНАГОГ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Невідомі справники висадили бомбами шість жидівських синагог в Парижі. Цей вандальський вчинок викликав глибоке обурення серед французького населення, а навіть серед французьких правлячих кол. Газети підкреслюють, що одною з головних засад теперішнього уряду маршала Петена є це, що він признає повну свободу релігії.

МАСОВІ РОЗСТРІЛИ ЖИДІВ НА УКРАЇНІ.

ЛОНДОН. — Пресова агенція ОНА доносить, що в українських містах — Камінці Подільськім, Бердичові, Житомирі, Шепетівці і в ін. — німецькі власти застрілили коло сім тисяч жидів. Ці цифри не обнимають тих жертв, які втікали перед німцями з польських територій і яких німці розстріляли на шляхах України.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918,

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Бреше На Всі Заставки

Каже народня приповідка: Брехун бреше, а дурень віри йме. На таке мабуть рахували редактори „русскої" тижневої ґазети „Світ" (чи „Свет"?), що то баламутить наших темних людей в Америці ще від 1897. року, містячи тепер в ч. 37 статтю п. н. „Не пора-ли раскрить правду читателям?". Чіпається ця ґазета першої сторони першого числа „Свободи" (з 1893. року), якого факсиміле було поміщене недавно в „Юкраініен Віклі". Отже на підставі того, що тоді називала наша ґазета наш нарід „руский", а про наших людей писала як про „русинів", хоче „Світ" тепер докузавати, що „Свобода" перемінилась, ставши українською. При тому „Світ", ніби на доказ свого твердження, подає цитат з відозви, що поміщена в згаданому першому числі „Свободи" і є відбита в „Юкраініен Віклі", де надруковано: **„Народе Русскій!".** Таке ствердивши, „Світ" переконує своїх читачів, а нам пригадує, що „Свобода" називала себе тоді явно „русской газетой", а за українців „довги роки не згадувала ні словом".

Хто хотів би переконатись, як воно є по правді, так хай погляне ще раз до „Юкраініен Візлі" з 8. вересня б. р., а переконається, як то „Світ" не світить, а тільки далі ширить темноту і брехню. Бо не було й нема в „Свободі" так, як це подає „Світ". Не було в 1893. році „народе русскій", а тільки **„Народе рускій!",** „русини" і „братя русини", себто було так, як писали тоді всі ті, що вважали себе частиною того народу, який нині весь світ називає українським. І то в противенстві до тих, що писали про цей нарід як „русскій" замісць „руский", себто з двома „с", замісць з одним. З двома „с" означало кацапщину, національне відступництво, себто тих, що вважали що нема українського народу, а є тільки один московський народ. Одно „с" означало Русь-Україну, себто тих, для яких Київ був національним осередком і українська мова рідною, а московська іншою, чужою. „Світ" рахує на те, що все те тепер призабулось і давай пускатись на брехню. І то навіть у тому часі, коли вже буквально цілий культурний світ знає про ріжницю між Україною і Московщиною і між народами: українським і московським. Тільки до одного „Світа", що називає себе по анґлійськи „Світилом" („Лайт") якось світ не світає... Та це тому, що він пішов неправильним шляхом, себто не тим, який вказаний першим числом „Свободи", де є нагорі цитат Шевченка, щоб учитись, думати, читати і чужого навчатись, але свого не цуратись.

А про Україну, „ґаспада" зо „Світа", згадувала „Свобода" вже у другім числі з 1. жовтня 1893. року, як писала про вплив української мови на московську та про „Українську Школу" в польській літературі, а далі про те, як „Україна, правдивий рай, вдохновляла польських поетів". Це теж точнісенько передано, включно до слів „Україна" і „український". Отже була „Україна" і тоді в „Свободі" як і в усього того нашого народу, що не дав себе збаламутити яничарам і царським аґентам з „пособіями". Це розуміють тепер і визнають теж чесні та поступові москалі-демократи, а не можуть з цим погодитись тільки реакціонери і — національні відступники.

ЗА ПРАВДУ ПРО БОЛЬШЕВИЗМ

Минулого тижня президент Рузвелт заявив, на пресовій конференції, що в Советах є свобода релігії. 124. параґраф советської конституції говорить, що свобода віри є застережена всім громадянам Советів, лише, що церква є відділена від держави; а також, що релігії не можна вчити в школах, а тільки поза нею. Дозволяючи практикувати релігію, советська конституція дозволяє також вести пропаґанду проти релігії. Цей параґраф президент порівнав з подібним параґрафом в американській конституції, та завважив, що в Америці можна проповідувати ріжні вірування, будь-лі де, на разі кожної вулиці, а також можна ті вірування в такий самий спосіб оспорювати і заперечувати.

Порівнання большевицької конституції до американської з боку президента Америки, а до того твердження, що в Советах є свобода віри, викликала серед широких американських кол широкий відгомін, а навіть і протести. Конґресмен М. Даєс, голова конґресового комітету дослідів неамериканських активностей, вислав прилюдного листа до президента, в якім каже, що в Советах нема свободи релігії, що лише в деяких випадках, в замкнених місцях, можна священикам виконувати їх релігійні функції, а хлопцям до 18 року життя таки заборонено зовсім вчити якої небудь релігії. Даєс говорить, що та советська конституція ніколи не була в Советах виконувана, а впроваджено її лише на те, щоб тим лекше пантеличити легковірних людей. Кокетування з релігією, каже далі Даєс, яке нині проявляють Совети, це ніщо інше, як черговий підступ, призначений для баламучення людей. Як промине потреба того баламучення, Совети знову підуть іншим шляхом.

Подібну пересторогу вислали ріжні церковні достойники Америки, серед них віце-ректор католицького університету в Джорджтавн та колишній обсерватор Папи Римського в Советах, в 1922—1923 роках, священик Едмунд Волш. Він теж заявив, що большевицька конституція це підступ для туманення людей і в Советах її ніхто не придержувався. Дійсні факти говорять, що большевики, маючи в своїх руках державний апарат в брутальний спосіб здавлювали релігію і вели проти неї неперебірливу кампанію. Внаслідок цих протирелігійних репресій на советських територіях знищено десятки тисяч церков і вигублено тисячі священиків, чого не перечать самі комуністи. Ось ті речі пригадують тепер як католики так і протестанти, а навіть подають цифри нещасних жертв большевицької бородьби з релігією. Релігію названо в Советах офіційно „опіюм народу", а її визнавець як відомо, не може бути членом комуністичної партії, а тим самим і займати будь яке замітніше урядове становище.

Далі ще підчеркують, що в Советах формально визнається свободу релігії, але зате навіть формально не дозволено на свободу релігійної пропаґанди, себто на змогу релігію поширяти. Це тим замітніше, що закони виразно дозволяють на ведення проти-релігійної пропаґанди, а навіть вимагають обовязкової такої пропаґанди в школах. Супроти того всього нема дива, що всюди піднялись ріжні голоси критики того, що подано в часописах про розмову през. Рузвелта з журналістами на тему свободи релігії в Советах. Многі побоюються, що таке розуміння советської конституції през. Рузвелтом може скріпляти роботу тих численних чинників, що тепер постійно вибілюють Совети. Та виходить, що през. Рузвелт давав своє пояснення журналістам у першу черґу під впливом письма, яке дістав від польського амбасадора в Вашинґтоні, а в якому амбасадор хвалить Совети і каже, що польська армія, що формується в Советах, має своїх священиків і рабінів і повну релігійну свободу. Є також познаки, що президент Рузвелт має певні запевнення з боку советського уряду, що в Советах зайдуть в скорому часі „зміни", та що там буде дозволена свобода релігії теж і в практичному розумінню. Очевидно, що навіть якби таке сталось, то й це не заспокоїть тих, що добре знають советський режім. Бо й така зміна, навіть якби вона зайшла, булаб допущена тільки під натиском хвилі й булаб зліквідована відразу, як тільки минулаб небезпека. Ось тому годі порівнувати американське поведення з большевицьким, американську конституцію з советською, американську демократію і свободу з большевицькою демократією і свободою. В тому дусі написана редакційна стаття часопису „Ню Йорк Таймс", в якій читаємо таке:

„Можна видвигнути сильний арґумент й дехто його видвигає, що Америка повинна дати поміч Росії. Але цей арґумент не повинен виходити з несамовитого заложення, що в Росії є демократія. Та поміч повинна випливати виключно з мілітарних причин. Росія бореться з Гітлером, а Гітлер є одною великою загрозою для нашої безпеки. Американська поміч Росії в той спосіб стає питанням мілітарної стратеґії. Вона повинна бути трактована в той спосіб. Ми будемо лише обманювати себе, коли пробуватимемо виправдати поміч Росії на основі, що Совети поділяють наші демократичні теорії.

„Саме маємо на увазі осьте відкриття президента Рузвелта, що советська конституція ґарантує свободу віри в Росії. Це стоїть там в 124. параґрафі. Але советська конституція ґарантує багато інших речей — тільки в думці. Наприклад: зараз таки черговий параґраф, ч. 125, ґарантує „свободу мови, свободу преси, свободу зборів і влаштування зборів, свободу публичних процесій і демонстрацій". Але наша уява спиняється, коли ми подумаємо про яку небудь меншинну ґрупу в Росії, яка хотілаб хочби в найменшім ступні скористати з котроїнебудь із цих гарних свобід. Тюрми переповнені тими, що це пробували.

„Це повинно вможливити нам просте думання. Ми можемо вшанувати прекрасну хоробрість російського народу, що бореться проти Гітлера в обороні своєї землі. Ми можемо признати ту користь, яку мають демократії з цього факту, що Росія залишатиметься в війні, хоч питання — скільки помочи ми можемо дати під теперішню хвилю — мусить бути узалежнене від таких чинників, як ось наша іще далі опізнююча продукція воєнних матеріялів, чинник траспортації і справа висилки більшости наших продуктів до Британії. Але на тім справа мусить припинитись. Коли Росія Сталіна є демократією, то нею є також Німеччина Гітлера".

ДЕ РОЗУМ?

НЕ ЛЮБЛЯТЬ НІМЦІВ, АЛЕ ОДОБРЮЮТЬ ЇХ ПОЛІТИКУ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Якіб не були викрутаси польської державної політики, то у відношенні до слушних прав українського народу до державної самостійности, вона завжди прямолінійна. Це значить, що поляки готові іти без вагання з кожним, коли іде про їхню проти-українську політику. Так бувало в минулому, так є і тепер. Навіть погодяться з Гітлером, якщо його політика іде їм на руку, а на шкоду українського народу.

Траґічний кінець Польщі в 1939 р. в ніякій мірі не вплинув додатньо на ментальність польських політиків у відношенню до України. Правда, тут і там появляються відірвані голоси поляків про Україну; тут і там дехто крадькома скаже, що українці заслуговують на „справедливе полагодження їхніх національних аспірацій", але в ширшому розумінню польсько-українські відносини котяться старими, утертими шляхами. Недаром пишуть, що поляки „найбільш упертий нарід на світі". Коли ходить про їх відношення до українців, то так дійсно є.

Та перейдім до фактів. Дня 1. серпня ц. р. німецький уряд прилучив Сх. Галичину, стисліше б. три східньо-галицькі воєвідства, львівське, станиславівське та тернопільське до польського Ґенерал-Ґубернаторства. Про вирішальні мотиви того вчинку ми досі не знаємо нічого. Не знаємо, чи зроблено це тому, щоб показати українцям, що їм нічого не надіятися від німецької окупації, чи теж зроблено тим симпатичний жест в сторону поляків. Оскільки судити по реакції польської преси в Америці, то цей останній здогад можна сміло вважати за правильний. Виходить, що поляки, ненавидять німців та поборюють їх на кожньому кроці, але нишком радіють з німецького поступовання з українцями Західньої України та тим, що як Гітлер таки створить Польщу, бодай в мініатюрі, то до неї певно належатимуть західньо-українські землі. Що більше, поляки далі вперто тупцюють на тому самому місці та твердять, що поляки в Сх. Галичині творять „більшість"!

Ось що пише якийсь С.-Б. в польській ґазеті „Нови Свят" (неділя 28. вересня ц. р.) про згадану справу:

„Не означає це (прилучення Галичини до Ґенерал-ҐуберNаторства — примітка ред.), щоб національний характер Сх. Галичини (в ориґ. „Малопольскі Всходнєй") як господарські так ґеополітичні прикмети цього краю, не вплинули на рішення німців. Не треба забувати, що на підставі загального перепису з 1931 р. в трьох південно-східніх воєвідствах (львівське, тернопільське й станиславівське) було 6,207,300 душ населення, з чого 2,925,300 або 49% творили поляки, 1,675,300 або 27% українці, 1,138,900 або 18% русини (!), 421,200 або 7% жиди, 31,500 або 0.5% німці і др. Колиб навіть припустити, що українці й русини це один національний відлам, що не є правдивим, бо велика частина руського населення не признається до української національности, — то й тоді загальне число українців і русинів в Сх. Галичині (ориґ. „Малопольсце") виносилоб тільки 45% всього населення.

„Треба рівнож зазначити, що на цій території обі головні національности, польська й українсько-руська, не творять більших суцільних національно просторів, з виїмком кількох чисто - польських повітів в західній частині львівського воєвідства, а виступають всюди поруч себе. У львівському воєвідстві поляки становлять 58%, українці 18.5%, русини 15.6%; в станиславівському, поляки 22.4%, українці 46.9%, а русини 22%; в тернопільськім поляків є 49.3%, українців 25.1%, а русинів 20.4%. Мішані польсько-руські подружжя творили 16.2% всіх подруж на тих територіях, а численні родини були конґльомератами тих двох народів".

Ось так виглядають польські „статистичні" дані про українців. Щоб переконатися, наскільки польська проти-українська політика не перебирає в засобах боротьби, наведемо це, що про ці числа говорить „Українська Загална Енциклопедія". А зазначимо, що ця енциклопедія вийшла друком на Західній Україні в тому часі, коли там панувала польська влада з суворою цензурою. Вкінці енциклопедію видав ряд визначних українських учених. Більш як певне, що колиб, подані в цій книзі знання не відповідалиб правді, польський цензор був би зробив своє, або книжка не булаб появилась друком.

„Українська Загальна Енциклопедія" подає, що у львівському повіті **українці творять 59%, а поляки лише 33%, а** решту жиди й др.; в львівському воєвідстві **українців є 43%, а поляків 46%** (треба знати, що до львівського воєвідства належала частина Західньої Галичини з чисто польським населенням). В станиславівському повіті **українців було 57%, поляків 23.6%,** а решта жидів; станиславівське ж воєвідство мало аж **77% українців, а тільки 13.1% поляків,** а 10% жидів. Це саме, ходить про Тернопіль: в повіті було **52% українців, 34.1% поляків,** а решта жиди й др.; у воєвідстві **українці творили аж 59.1%, поляки лиш 31%.** На основітої енциклопедії всіх українців під Польщею нараховувано 6,500,000. Повторяємо, ці наукові числа пройшли польську цензуру. Порівнайте тепер „статистику" п. „С. Б.". з „Нового Свята", й тоді побачите, яку то „більшість" мають поляки в Сх. Галичині!

Але на цьому ще не кінець. Ствердивши „польськість" тих українських земель, автор статті натякає, що тому то німці, уважаючи ці території за „польські", прилучили їх до польського Ґенерал-Ґубернаторства!

І неначе в унісон німецькій окупаційній владі, польська ґазета наводить розмову німецького журналіста Артура Райса з відомим українським діячем Остапом Луцьким, б. сенатором, яку то розмову мав згаданий німець 27. червня ц. р. й видрукував її в „Остдойчер Беобахтер". В цій розмові Райс мав таке сказати Луцькому: „Прошу не вірити,, що судьба українців рішиться у Львові. Таке рішення може наступити й наступить тільки в Києві".

Оця заява згаданого німецького кореспондента вихвалюється поміж стрічками згаданим автором у його статті, який каже, що справді доля України рішиться там, де є 30 міліонів українців. А що до Галичини вона вже як „польська" земля буде ділити спільну долю з Ґенерал-Ґубернаторством!

Отаке то пишуть поляки по двох літах втрати своєї незалежності. Вони хочуть, щоб світ з ними співчував, як німці застосовують відносно них стару німецьку доктрину „діли й пануй" і ділять поляків на „кашубів", „куявяків", „ґуралів", „шлезаків" і ін. Чи що інше роблять ці самі поляки з українцями? Який демократ ділить ще українців на „русинів", „українців", „лемків і т. п.

Маючи таке на увазі, не дивно, чому українцям тяжко вірити в якусь співпрацю з поляками.

Д. ІВ. ГРУШКА.

ДВІЧІ ОХРЕЩЕНА

Повість з часів кріпацтва.

(24)

У неділю раненько сонце тілько що почало вирізуватись із за густого лісу, а на Очеретьковім хуторі кишма-кишав усякий народ. Куховарки розіклавши на огороді вогнище варили страву, а під коморою і за ворітьми у холодку сиділо чимало старців.

— Що, тітки? — спитала у куховарок Горпина — як надієтесь, не мало буде страви?

— Ні, С[illegible]ексіевно — одповіла одна — слава Богу, всего вдоволь, а як чого й не стане, то нехай вибачать, не весілляж гуляємо.

— Так то так, та щоб люди не осудили. Я краще піду, гляну за ворота, може прийдеться чого прибавити. — І повернувшись пішла до воріт.

За ворітьми оддалік від інших сиділо чоловіка з пять старців.

— Ох-ох-ох! — зідхнувши почав один своє оповідання — і як то Господь дасть, що одному дуже багато, а другому і шматка хліба зайвого не має!

— Про кого це ти, Пилипе, балакаєш? — спитав у того старий сліпець обвішаний торбами.

— Та не про когож, як не про покійного Очеретька. Скілько він на своїм віку добра людям робив?! Де було у кого що трапиться, до кого йти, як не до Василя? Василь завжді було у пригоді стане. За те йому Господь посилав десятерницею. І от бач яке хозяйство придбав.

— Та-а-к — протяжно одповів сліпець, — тілько трохи не так. А ти спитай перше, як це хозяйство дбалось? Еге! А я запевне знаю. Я тілько хоч-що зазнав Василевого батька, себто Іванового діда, алеж мій покійний батько часто було розказують, як вони ще зо старим дідом Очеретьком, покійного Василя батьком, одним курінем сиділи, ще до останнього руйнування Хортицької Січи. А то вже як розруйнували Січ, так вони змандрували звідти тай посідали курінями понад Ворсклою. Йогож батько та Андрій Глоба вибрали собі такі пущі, що самісенький ліс та очерет. І зазналися вони з гайдамаками. І ото було як гайдамаки де чого награбують, то й везуть до них, а вони вже купують. А як про те дознали, так вони бачать, що лихо, і давай звідти тікати, тай поселились: Очеретько тут, під Калитвою, а Глоба біля Кодаку у Половиці. Так кажуть, що й туди деколи набігали гайдамаки... Так по твойому це йому Бог дав?

Так балакали старці, доки до воріт не підїхав батюшка, і вони почали підходити під благословення.

Батюшка поблагословивши мирян пішов з дяками в хату, звідки через хвилину почулись співи дяків, що правили панихиду.

Звечоріло. Куховарки і народ порозходилися, дід Гарбуз пішов у пасіку, наймити порозходились спати, хто під повітку, хто під комору, а Горпина помолившись Богу лягла у хаті. Довго вона лежала з одкритими очима прислухуючись до смутної пісні вітру, який розібравшись вив у димарі на ріжні голоси. Вона згадала покійного батька, що один тілько в світі розпізнав її, і у такім забутті її почав знемагати сон і вона заснула.

— Калавур! Хто в Бога вірує, рятуйте! — почувся їй крик з надвору. Горпина з просоння схопилась, миттю накинула на себе спідницю, вискочила на двір і остовпіла. Ввесь двір, повітки, кошари, солома на огороді обнялось полумям і де далі, все більше і більше огненні язики показувались зпід очеретяних криш. Буря розібравшись рунами рвала солому і розносила по всему двору. Крик, галас наймитів, сутолока народа, рев коров і овець змішавшись з тріскотом полумя, здавались пекельним бенкетом, у якому вона стояла серед самого пекла.

— Виганяйте худобу! — почувсь дідів голос і Горпина кинулась помагати наймитам виганяти худобу.

— Біжіть до хати! Хата занялась! — знов почулось їй. Вона оглянулась, уся хата палала страшенним полумям.

Вогненні язики вихоплюючись зпід криші, піднімались під самі хмари, де проміж ними літали сполошені голуби, котрі посеред того полумя здавались пекельними духами.

— Дитина в хаті! — закричала Горпина не своїм голосом і кинулась прожогом у полумя.

Народ збігся до хати, та в тій хвилині перепалені сволоки разом з димарем загуркотили у хату.

(Дальше буде).

В Алясці є 8 інкорпорованих міст.

Є около 1,500 родів птахів у Північній Америці, на північ від Мексика.

Вітаміни (живини) A, B, C, D, і E містяться всі в молоці.

АМЕРИКАНСЬКА АКЦІЯ ОБОРОНИ

(Звіт за останній тиждень, поданий ФЛІС-ом на підставі урядових джерел).

Фльота і кораблі.

Чотирнацять нових кораблів спущено на воду підчас церемонії званої „Ліберти Фліт Дей", яка відбулась в суботу, дня 27. вересня, у морських пристанях таких міст: Болтимор, Мд., Лос Анджелес, Каліф., Портленд, Орег., Квинсі, Масс., Честер, Па., Карні, Н. Дж., Паскагула, Міш., Сеатл, Ваш. і Вілмінгтон, Дел. Фльота проголосила спущення на воду боєвого корабля Масечусетс, трьох змітачів мін п. н. Суміт, Гайд і Айділ та прогаяча субмарин ч. PC515.

Поміч Британії і Росії.

Департамент Фльоти проголосив, що 15 британських і вільно-французьких воєнних кораблів, дотепер перебуваючих у Злучених Державах, а також 12 інших вже рушили з тутешніх портів, куди припли ли для направи або по матеріяли. Департамент Війни каже, що 59 офіцирів і звербованих членів британських збройних корпусів вчаться американських метод у Школі Збройних Сил Армії у Форт Накс, Ке. Секретар скарбу Моргентав проголосив, що совєтське правительство вже звернуло золотом „троха більше як половину" з $10,000,000, які Злучені Держави позичили Росії в серпні.

Продукція.

Заступник ґенерального прокуратора Арнолд, промовляючи в Йосеміт, Каліф., казав, що „Нема такої організованої головної індустрії в Злучених Державах, котра не ограничилаб своєї продукції, щоби, як сподіються, тим оминути рунницьку надпродукцію по війні. Вони заслонюють недостачу браком потрібних середників".

П. Арнолд сказав теж, що „Кілька робітничих юній, важних з військових зглядів, коштували американських консументів один біліон долярів річно підчас ограничування праці і продукції, а саме через страйки і бойкоти, котрі не мали жадної основи, а дальше підчас усталювання цін, ограничення знаряддя ощадности праці, нищення малих конкуренційних підприємців, котрі сперечалися за те, котру з двох юній мається признавати".

Дрібний Бізнес.

Директор Одлум з ОРМ Дивізії Рордіну Контрактів проголосив, що від 100 до 200 бюр помагатимуть малим робітним і бизнесменам в одержуванню праці оборони, яка вскорі почнеться. Такі бюра вже існують в Гартфорд, Конн., Провиденс, Р. Ай., Йонгставн, Дейтон і Коломбус, Огайо, Індіянаполіс, Інд., Рачестер і Олбані, Н. Й., Портленд, Ме., Спринґфілд, Ілл., Спринґфілд, Масс., Трентон, Н. Дж., Вічіта, Кен. і Спокані, Ваш. Існуючі бюра в Гарисбурґу, Вілкес-Бері й Алентавні, Па., будуть поширені, а 39 бюр скасованої контрактової служби оборони будуть продовжати своє урядування.

П. Одлум завізвав 56 головних контракторів оборони, щоби призначили директорів до участи і поширили працю оборони на менші фірми. Він теж проголосив, що контрактори оборони з пятьма компаніями алюмінію приневолили їх занехати цивільну продукцію через недостачу того металю і першенство воєнного виробу. Подібні контракти можна заключати до 15 відсотків понад мінімальні ціни, бонд на запоруку можна оминути, а для одержання такого контракту, малі фірми можуть виступати спільно.

Стан Підготовки Армії.

Заступник секретаря війни МекЛой, промовляючи в Джексон, Міш., сказав, що Злучені Держави мають армію і повітряну силу, яка находиться в стадії продукції... Деякі її частини вже готові змірятись з кожним ворогом... Однак ця армія це тільки зародки..."

Дальше він згадав, що армія має подостатком головної зброї, а саме машинових крісів, ручних крісів, баґнетів, артилерії і ґранат, але не має досить малих і середного рода тенків, гармат проти тенків і проти літаків. Він згадує, що є досить зброї для вишколу, але продукція тяжкої зброї почнеться доперва зимою або на наступної весни. Армія мало знає про комбінацію тенків-літаків і проти тенків-літаків. Нам ще багато треба вправ у повітрі й на землі, але ми вже почали ту роботу в Муїзіяні".

Він каже, що „виріб літаків під теперішну пору недомагає через брак фабричного знаряддя та потрібних сирівців, але це все збільшується." Він згадує, що деякі літаки Злучених Держав багато кращі від многих інших літаків у світі.

Першенство.

Директор першенства Нелсон ограничив виріб частин для пасажирських автомобілів і легких вантажних моторових возів в часі між 15. вересня і 31. грудня 1941. на 60 процентів тої кількости, яка була продана на протязі перших шість місяців цього року. Сказано, що поширення американської індустрії допоможе в доставі частин до направи.

„Чорна Ліста" Проти Держав „Осі".

Департамент Стейту додав 300 фірм та одиниць Полудневої Америки до оригінальної „чорної лісти" проти держав „осі". На тій лісті є 1,800 імен, з котрих 65 оправдано у переведеним слідстві. До нового списку додано „Ейр Френс" і „Латі", цебто французькі та італійські повітряні лінії, а також німецьку новинкарську агенцію „Трансокеан". Фірми подані на чорній лісті не можуть діставати оливи і газоліни Злучених Держав, ані інших засобів з цього краю.

Хліборобство.

Секретар хліборобства Вікард сказав до північно-східних фармерських провідників і хліборобських робітників, що відтепер до 30. червня, 1942. року Британія буде потребувати молочних продуктів, на виріб котрих треба буде зужити поверх чотири і пів біліона фунтів молока, а дальше півтора біліона фунтів свинського мяса і сала, кололо 500 міліонів тузинів яєць, 18 міліонів фунтів мяса домашних птиць, а крім того повну кількість тютюну та овочів і ярин багатих у вітаміни. Він каже, що від тепер до 28. лютого 1942. Британія потребуватиме поживи вартости щонайменше на $1,000,000,000.

Особливу увагу звернеться на приладдя, потрібне до збільшення молочної продукції, для заспокоєння своїх і британських потреб. Департамент рільництва подає, що цього року загальний прихід з торгів фармерських продуктів досягне суми $10,000,000.

Ціни.

Секретарка Праці Перкинс каже, що ціни на поживу постійно збільшались на протязі першої половини вересня, а найбільше на вепрове мясо, смалець, яйця та молоко. Адміністратор цін Гендерсон каже, що деякі несовісні власники домів по ріжних сторонах краю поробили заходи, щоби позбутись своїх льокаторів через те, що вони доносили або грозили доносами про підвищку цін за мешкальні кімнати.

Контроля Інфляції і Податків.

Заряд Федеральної Резерви збільшив потрібні резерви готівкою приналежним банкам на около сему частину до теперішнього правного ограничення. Заряд каже, що ця акція не здержить кредитів на потреби оборони та інші правні вимоги.

Секретар Скарбу Моргентав проголосив, що його штаб почав акцію за ухвалення закона для ограничення приходів корпорацій на шість відсотків за інвестовані капітали на протяг цього вимкового часу. Він каже, що всякі воєнні приходи треба зовсім скасувати, бо це власне може відвернути нахил до інфляції.

Ґубернатор Блек, адміністратор кредитів фарм, підніс на зборах передових вірителів, щоби не допускали до надмірного підвищування цін купна фарм, бо по тамтій світовій війні саме це довело до банкроцтва тисячів фармерів.

Він пропонує таке: 1. Опертти всі оцінки у звязку з позичками на нормальну вартість; 2. Наклонювати довжників, щоби збільшені доходи повертали на сплату довгів; 3. Заохочувати до ощадностей на сплату довгів на будуче; 4. Оминати спекуляційні підвишки на продукти, а дозволяти тільки на потрібні зміни і підвишки.

Мораль Жінок і Армії.

Пані Вилієм П. Габбі, голова жіночої секції Департаменту Війни, промовляючи в Ню Йорку, сказала: „Покиньте балачку про злидні серед війська. Робіть все, що тільки можливе для добра вояків. Перестаньте жалувати їх, мовляв, ви бідні, бо находитесь в армії, далеко від своїх рідних. Не пускайте сліз. Замісць того запрошуйте їх до свого дому і познакоміть їх зі своїми синами і дочками".

Поборова Служба.

Кватири Поборової Служби поручили своїм місцевим комісіям запевняти студентів каледжів, котрі сподіються покликання до військової служби перед кінцем шкільного семестра, що вони будуть звільнені від служби до часу покінчення семестра. Ті студенти, котрі приготовляються на необхідні праці для оборони, після заяви властей, можуть бути на певний час звільнені від служби.

Як Поширюють Історію України?

(У тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи товариств, що будуть закуповувати Історію України для американських інституцій чи американських визначних людей).

Алентавн, Па. — Українсько-Американське Горожанське Товариство в Алентавн, Па., пересилаючи $20 на пять примірників „Історії України" М. Грушевського, виданої по англійськи, поручило вислати ті примірники до таких інституцій: 1) Лігай Юніверзіти в Бетлегем, Па., 2) Мюленберґ Каледж в Алентавн, Па., 3) Алентавн Поблик Лайбрері, 4) Алентавн Морнінґ Кол енд Івнінґ Кронікл, 5) Алентавн Гай Скул Лайбрері. Гром. І. Заворський, предсідник У. А. Горож. Товариства, пересилаючи те замовлення висказує побажання, щоб й дооколичні громади зробили так як їхне Товариство та подбали, щоб „Історія України" знайшлася в американських культурних установах.

ІТАЛІЯ АБО НОРВЕГІЯ МІСЦЯМИ ІНВАЗІЇ

Герол Л. Вір пише, що британські мілітарні авторитети приходять до переконання, що інвазія континентальної Европи не є неможлива. З тої причини деякі політики починають вже вірити в те, що приготування до такої інвазії навіть розпочаті. Висилка експедиційного військового відділу, зложеного з канадійців на Шпіцберґен, потверджує здогад, що коли Британія потрапила вислати малий відділ війська на цей острів, без ніякої шкоди для оборони британських островів, то потрапить вислати і більший військовий відділ для доконання важнішої справи, бо наїзду на европейський континент. У світлі одержаних інформацій, наїзд на Шпіцберґен видавався незначним, пише Вір, якщоб він не був призначений, щоб канадійці набрали практичного досвіду, як робиться інвазію, або щоб забезпечити собі резервовий військовий відділ для доконання крилового атаку на націстів у Норвегії. Крім Норвегії такий наїзд на континентальну Европу міг би наступити і через Італію. Моральна і мілітарна слабість Італії є незвичайною покусою для того, що бажав би дістатись до середини опанованої Гітлером Европи в самім найслабше бороненім місці.

Якщо Британія застановляється над інвазією европейського континенту, то Італію треба вважати за одну з брам, вхід до якої можна легко здобути.

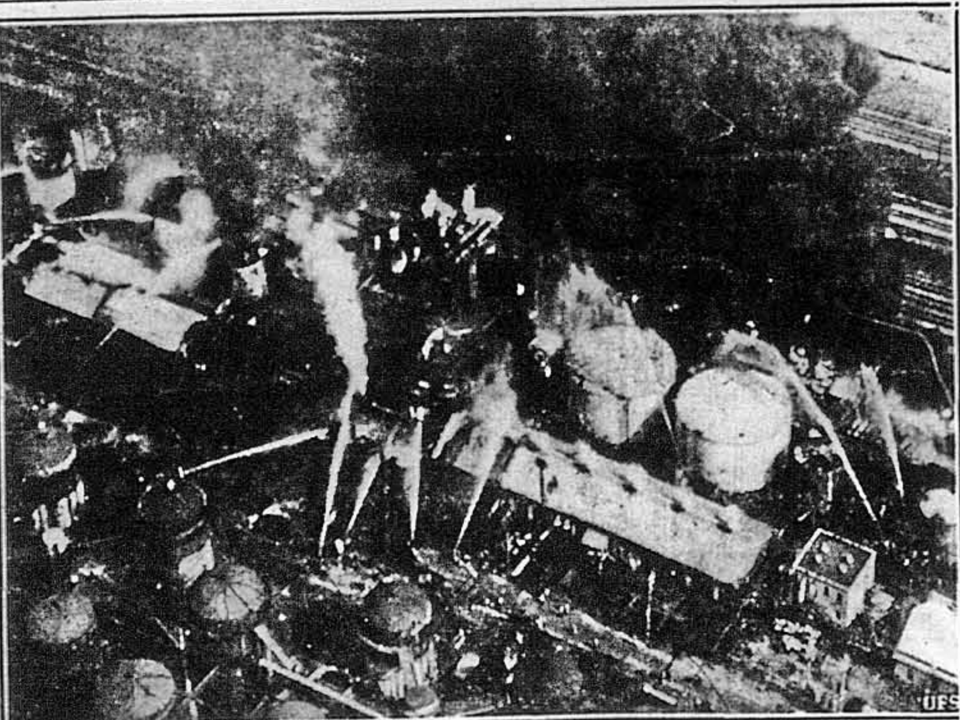
На протязі останніх тижнів і в іншім европейськім краю прийшло до розвитку таких обставин, які неначе би запрошували до мілітарної британської кооперації. Тим краєм є Норвегія, а тою обставиною є проявляючийся там неспокій, що недалекий від явної ворсохби.

Якщо Британія взагалі бере під розвагу інвазію, пише Вір, то горячковий стан в Норвегії вказує на відповідну нагоду для мілітарної інвазії. Вір пише далі, що це було би навіть ганьбою дозволити на те, щоб це велике почуття кривди, получене з непогамованим гнівом закінчилось лише на нищо невартним антагонізмі і дрібних саботажах, без використання їх для мілітарної кооперації.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Олієн, Н. Й. — У звіті про збірку на „Історію України" має бути: Гавриїл і Гарія Підскальний $2.25.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗВІДКИ ПОЧАВСЯ ОГОНЬ ТУТ? — Уряд розслідкує, звідки взявся пожар рафінерії нафти підприємства „Стендард Ойл Ко." у Гвайтинґу, Індіяна, що забив одного робітника й спричинив шкоду сто тисяч долярів. Світлина знята була з літака.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БАЛТІМОР, МД.

Українці в акції А. Ч. Хреста.

Дня 13. вересня була влаштована Американським Червоним Хрестом радіова програма через балтіморську стацію W-I-T-H п. н. „Америка говорить!" зо закликом до громадян, щоб давали кров потрбну для вояків і моряків, що є в народній обороні. Промовляли представники 9 національностей, кожний у своїй мові. З українців промовляла українською мовою пані Юлія Маньовська.

Найбільше заслужився в справі цеї програми п. Матвій Ліпа. Він одержав письма від президента Рузвелта і пані Рузвелтової, які були прочитані після програми, а в яких президент і його дружина висказували свою радість, що влаштувано таку „міжнародню програму", та що подумано, щоб про це повідомити президента. Видно, що саме такі програми, підчас яких виступають ріжні народи і говорять ріжними мовами, мають одобрення і зрозуміння з боку найвищого представника нашого краю. А за те вартує нам усім знати.

Пані Маньовська говорила по українськи таке:

Чи хочете зробити пожиточне діла для Народної Оборони й інших потреб? В останній великій війні згинуло велике число людей тому, що в критичній хвилині не було запасу крови на трансфузію, щоб ратувати людське життя.

В місцях, де відбувається воєнна акція, є много ранених військових і цивільних. Трансфузія свіжої крови, коли то муситься добирати відповідну якісь крови, є тоді трудна, або навіть неможлива. Завдяки науковим дослідам винайдено новий спосіб приладжування крови, де добирання якости є вже непотрібне. Відділяють плинну часть крови від червоних частин.

Плинна кров є дуже потрібна для ранених і потрясених. Ту кров вливається у фляшки і розсилається де потрібно. Надається добре до вжитку на протязі одного року.

В місті Ню Йорку Американський Червоний Хрест і Товариство Уліпшення Трансфузії Крови виробило проєкт доставим плязми крови до Великої Британії. Поверх 18,000 осіб дали коло 7,000 кварт крови.

Проєкт був так успішний, що тепер жадають від нас, щоб поширити ту акцію, і заспокоювати потреби в краю і заграницею. Американський Червоний Хрест засновує Банк Крови, щоби доставляти кров в потребуючі місця. Може ви ще не мали нагоди причинитись чим для Народної Оборони. Ось тут є велика нагода дати з себе жертву для загального добра. Як хочете добровільно дати свою кров, а ваше здоровля є добре, а вік від 21 до 60, то це робиться в головнім офісі під зарядом лікаря.

Цілий процес уділення крови триває менше як пів години, по чім можна продовжати щоденне заняття.

Подзвоніть: Calvert 5959, а дістанете потрібні пояснення. Ваш дар прийметься з глибокою подякою.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український Відділ Американського Червоного Хреста плянує вибирати чартер.

У вівторок, 23. вересня ц. р. відбулися під числом 229 Іст 10 вулиця в Ню Йорку наради Українського Відділу АЧХ в справі вибрання чартеру. Стверджено, що такий чартер є конечним для такої праці нашої орґанізації, як збирання грошей на добродійні цілі й ін. На зборах був також приявний адвокат, який представив справу чартеру. Рішено також, що орґанізація має підібрати іншу домівку, де будуть відбуватися правильні сходини та урядування відділу.

Просимо оцею дорогою всі наші орґанізації повести аґітацію за те, щоб вступати до Американського Червоного Хреста та приєднувати якнайбільше членів для цеї великої й гуманітарної орґанізації.

Треба згадати також, що наш відділ одержав гарного листа з подякою від головної управи орґанізації „Бонделс фор Брітен, Інк." за численну участь українських орґанізацій у „Ві" параді, що відбулася 17. вересня 1941.

Проситься громадянство мати довіря до нововибраного уряду відділу на будучий рік, в склад якого ввійшли такі пані: К. Джорджія, голова; А. Міллер, секретарка й М. Повх, скарбничка.

Срібло дасться чистити без великих клопотів, якщо вложимо його на кілька мінут до кипячої води, додаючи ложечку соли і ложечку соди до печення на кожну кварту води.

АЛОЙЗИ ЕЛІЯС,

чеський премієр, що пробував співпрацювати з націстівською окупаційною владою, а тепер зістав засуджений німецьким судом на кару смерти. Помилувати може його тепер тільки один Гітлер, але ще досі того помилування нема і не знати, чи бувший примієр живе, чи вже розстріляний.

Тверде волове мясо значно скрушіє, якщо покропимо його добре оцтом кілька годин перед варенням або печенням.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 27. вересня 1941. року помер предсідник і довголітній член Бр. св. О. Николая, від. 99. У. Н. Союзу в Вилкс-Беррі, Па.,

ПАВЛО КОРНОВА.

Покійний походив зо села Лугови, повіт Жовква, Галичина. Прожив 49 років.

Оставив в смутку жену Марію й дві дочки: Юлію й Анну, замужну Гриньків, і двох внуків.

Похорон відбувся в вівторок, 30. вересня, з гр.-катол. церкви на парохіяльний цвинтар в Плейнс, Па.

Нехай земля Вашингтона буде Йому пером!

П. Герман, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102., відбудуться в неділю, 12. жовтня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калидж і Вест 7. вул. Кожний член повинен прийти і вирівнати свої залеглости. Ті всі члени, котрі є вибрані до ріжних урядів і комісій, мають явитись на зборах, бо мусять взяти на себе обовязок балевий. — За уряд: Юрій Гірнак, предс.; Т. Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільних Козаків, від. 316., відбудуться в четвер, 9. жовтня, в Народнім Домі, 831 Джозеф Евеню, в 8. годині ввечір. Проситься всіх членів прибути на означений час. — П. Ковтун, гол.; М. Луцишин, кас.; В. Іванців, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146., відбудуться в неділю, 12. жовтня, в год. 1. попол., 13530 Charest St. Просимо членів бути присутними на зборах, бо маємо важні справи. — П. Андрушків, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 338., відбудуться в неділю, 12. жовтня, в 2. годині по обіді, в українській гали на 2. вулиці, 213 Скунмекер Евеню. Проситься всіх членів прийти, а довгуючих членів проситься заплатити свої довги, бо хто не вирівнає своїх довгів, не буде потім жалуватись. — За уряд: Михайло Коваль, предс.; Павло Янковський, кас.; Микола Куць, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Місячні збори Тов. Українська Січ, від. 421., відбудуться 11. жовтня, в українській галі на Проспект ул. Проситься всіх членів явитись на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Й. Шеремета, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чесник, секр.

БИЗНЕСМЕНІВ ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ, ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТАРЗАН, ч. 415. На шляху стріли.

Випущена рукою такого знавця, як Слава, стріла мчалась просто до серця Тарзана. Але Тарзан був на це готовий.

В хвилині, як дикуни привязували його до дерева, Тарзан напняв був свої могутні груди. Опісля, як він випустив повітря, шнурки звільнились.

Це уможливило йому тепер в блискавичний спосіб ухилитись від стріли. Цього навіть не добачили дикуни, бо його відрух уважали за передсмертний судоріг.

Тарзан врятувався ось так від першої стріли. Але що буде далі? В сагайдаку Слави було багато стріл. Його рятунок був хвилевий.